

JAKTDEBATT

VI VÄRNAR DE VILDA DJUREN

Jakten på lodjur upprör

Förbjud troféjakten

Minst 10 000 skall dödas

I huvudet på en jägare

WWF fick 119 miljoner

Ett år i råkans tid

Jättevargen var ingen varg

**Nr 1
2021**

Omslagsbild
*Lo, lodjur eller lokatt.
Omtyckt djur får flera namn.
Ungdjur. Foto Janstria, Adobe Stock.*

*83 lodjur skall dödas under licensjakten
1.3 till 15.4. Beslut av Naturvårdsverket.*

*Lokatten är Hälsinglands landskapsdjur.
Här skall 15 djur fällas.*

Ett ovanligt brett register

- 3 **Ordföranden har ordet**
- 4-6 **Sen sist.** Margareta Sturemyr
- 7 **Jaktkrittikerna - flest överklaganden.** Christian Jutvik
- 8 **Jägare skall inte döda varg och lodjur.** Terje Hellesø
- 9 **Troféjakten på lodjur måste stoppas.** Eva Stjernswärd.
- 10 **Råbocken 2010.** Ulf Blomquist
- 11 **Jägares katt-och-rätta-lek.** Maria Ljung
- 12-13 **Förbud av troféjakt.** Rebecka Le Moine
- 14-15 **Minst 10 000 skall dödas.** Sören Lindén
- 16 **En liten predator.** Arne Ohlsson
- 17 **Händelser vid en åtel.** Sven Widén.
- 18-19 **Ur jägarens perspektiv.** Jens Eriksson, Manfred Milton
- 20 **Ett år i råkans tid.** Catharina G Lundberg
- 21 **WWF fick 119 milj i testamente.** Christian Jutvik
- 22-23 **Träning av jakthundar i hägn.** Eva Stjernswärd
- 24-25 **Jättevargen.** David Grimm
- 25 **Insändare i Svensk Jakt**
- 26 **Brev från Utanmyra.** Christina Erfass
- 27 **Jaktkrittikernas Grundskola.** Richard Dehnisch

JAKTDEBATT

Jaktkrittikernas medlemstidning.
Fyra nummer per år: Nr 1 i mars, nr 2 i juni,
nr 3 i september samt nr 4 i december.

JaktDebatt distribueras till medlemmarna,
vissa myndigheter, medier och bibliotek.
Prenumerationspris: 250:- för fyra nummer.

ISSN 1102-5026

Redaktör: Christian Jutvik 076 94 33 8 11

Välkommen att bidra med text och bild.

Manusstopp 1 maj 2021

Material till: christianjutvik@hotmail.com

Tryck: JustNu i Borås

Mer info på vår hemsida:

www.jaktkrittikerna.se

Org nr 802441-4370

Swish 123 533 08 32

PG 22 69 89-2

Styrelse 2021

Richard Dehnisch, ordf 073-903 45 25

Margareta Sturemyr, vice ordförande

Marie Stegard, sekreterare

Christian Jutvik, Kassör och redaktör,
christianjutvik@hotmail.com 076-94 33 8 11

Eva Stjernswärd

Ingemar Rosberg, Västra Götaland,
073-156 28 53

Kristina Tyrenius

Christina Åkerblad, Gotland 070-638 44 21

Annika Anastassiou

Sociala medier

Hemsida: www.jaktkrittikerna.se

Facebook

jaktkrittikerna.se

"Gillasida" dvs öppen sida. Alla kan läsa och kommentera

jaktkrittikerna Sverige

Privat sida. Anslut som följare så släpper vi gärna in dig. Över 3000 följare.

jaktkrittikernas betalande medlemmar

jaktkrittikerna varg

jaktkrittikerna lokatt

jaktkrittikernas grundskola

jaktkrittikerna nöjesdödarnas egna trofé bilder

jaktkrittikerna gotland

83 FRIDLYSTA LODJUR SKA DÖ.

Annonsen betald av privata givare

- * Vad är det som händer i Sverige med respekten för vilda djur och vår natur?
- * Naturvårdsverket tillåter just nu jakt med GPS-försedda hundar, i elva län.
- * Jakten pågår under lodjurens känsliga parningstid. Även fällor får användas.
- * De stora rovdjuren jagas med drivande hundar och skjuts t o m från helikopter!
- * Hur kan 2257 jägare få registrera sig för en troféjakt på 83 lodjur?
- * Inte bara vuxna lodjur dödas, utan även deras ungar.
- * I Sverige finns något över 1000 lodjur.
- * Vi värnar alla vilda djur.

Information: www.jaktkritikerna.se
Kontakt: info@jaktkritikerna.se
Tel: 076 94 33 8 11

JAKT KRITIKERNA

Vi värnar de vilda djuren

**Visst fascinerar vi alla av den här underbara bilden.
Några av oss ville göra något mer av den, något utöver omslaget till den här tidningen.
Alla läser ju tyvärr inte vår tidning.
Sagt och gjort!**

Svenska Dagbladet nappade

Redaktören talade med de största rikstidningarna och försökte sälja in *tidningens chans* att nu få in en stor annons med *ett ideellt budskap*. Detta i motsats till all reklam för fullständigt onödiga prylar och fåniga tjänster som vi ständigt översköls av.

DN, Aftonbladet, Expressen...

Svenska Dagbladet nappade, blev så intresserade att försäljaren bad att få senaste numret av tidningen.

För redaktören blev det en lärorik resa. Tidningarnas listade annonspriser är synnerligen olika. Delvis baserade på upplaga, men inte enbart! Tydligt var att man gärna ser okonventionella annonser. Något meningsfullt!

Och en halv-sida skall det vara!

Med sådana argument lyckades redaktören krängla sig till ett extra lågt pris. Villkoret var att jag inte avslöjade *hur lågt* priset var.

Annonsen publicerades lördagen 20.3. Den dagen blev det full fart: Många ringde, andra mejlade.

"Hurra! Massor med nya medlemmar!"

... skrev Christina Åkerblad, ansvarig medlemsregistret.

SvD lördag 20.3

Svenska Dagbladet har 358 000 läsare. Alla såg inte vår annons.

Men väldigt många fick något att fundera på: *Dödar man verkligen lodjur i Sverige?*

"Betald av privata givare"

Så står det på sniskan i annonsen.

Redaktören vände sig till alla medlemmar och följare på Facebook med en vädjan om ekonomiskt bidrag. Formulerat som:

"Tillfälle göra en konkret insats!"

Nio personer nappade. Saken var klar.

Hur går vi nu vidare?

Vi är förstas upptända av framgången och vill göra om det. Repetition lär ju vara all kunskaps moder. Kanske varje kvartal?

Har du förslag? Ett annat djur, en annan jakt. Med samma upplägg. Kan du vara med att stödja ekonomiskt?

Sen sist...

av **Margareta Sturemyr** vice ordförande

Två årsmöten!

Arsmötet för 2020 flyttades till den 6 februari 2021 på grund av pandemin, strax därefter hölls årsmötet för 2021. Snabbt och effektivt!

Jaktkritikernas redaktör och kassör, Christian Jutvik upplät sitt hem till dessa årsmöten och de genomfördes helt enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter – med max 8 personer, samt med munskydd! Övriga styrelsemedlemmar, samt medlemmar deltog på en zoomlänk.

Efter att vår ordförande Richard Dehnisch hade hälsat alla välkomna inleddes mötet med ett föredrag av psykolog Joakim Norberg, docent vid Örebro Universitet. Han talade om jägares upplevelser av jakt. I sin undersökning - On the Hunt: How Do People Experience the Hunting of Nonhuman Animal, berättade han att studien visade att jägarnas upplevelser av att döda ett djur var en ambivalent upplevelse som innebar kontrasterande känslor av eufori och skuld. Föredraget var intressant och gav en inblick i hur jakt/dödande kunde bli beroendeframkallande. Han berättade att en av de jägare som ingick i studien kunde efter hemkomsten från älgjakten, inte sluta jaga/döda, utan hade ett starkt behov av att fortsätta jaga. Det gamla ordspråket – Våld föder våld stämmer väl in här. Kan jakt jämföras med andra typer av drogberoende? En fortsatt jämförande studie av vilka områden i hjärnan, som berörs när centrala nervsystemet över tid har skadats av alkohol- och narkotikamissbruk, samt av att kontinuerligt jaga/döda, vore intressant att ta del av.

Enligt befintlig neurologisk forskning är det samma områden i hjärnan som påverkas av drogmissbruk, vad gäller alkohol och narkotika, men också av neurologiska sjukdomar, det vill säga – omdömet och empatin blir avtrubbat. Neuropsykolog Elkhone Goldberg har skrivit en bok, som belyser just detta - Den civiliserade hjärnan: frontalloberna och människans exekutiva funktioner.

Under årsmöte invaldes två nya styrelseledamöter - Annika Anastassiou och Marie Stegard Lind, (tidigare adjungerade). Föreningen riktade ett stort tack till Arne Rens, som under fem år som kassör gjort ett eminent arbete för föreningen. Även tack till Mats Carnmarker som också lämnade styrelsen.

Vi tackar våra medlemmar för alla gåvor, som under 2020 har kommit in och som hjälper oss i vårt

fortsatta arbete för de vilda djuren.

15.12 Överklagan licensjakt varg

Förvaltningsrätten i Luleå avslag Jaktkritikernas överklagande av länsstyrelserna i Gävleborg, Värmland, Örebro och Västmanlands läns beslut om licensjakt på 24 vargar.

Jaktkritikerna gick vidare till Kammarrätten i Sundsvall och överklagade samtliga fyra beslut. Kammarrätten avslag överklagandet och meddelade inte prövningstillstånd.

18.12 Synpunkter på träning av hund i hägn

Regeringens uppdrag till Jordbruksverket är att utvärdera djurvälståndet vid träning av hund i vilthägn. Jaktkritikerna skickade synpunkter på Jordbruksverkets slutsatser inför slutlig bedömning av djurvälståndet vid hundträning inför prov och anlagstest i vilthägn. (Artikel sid 22-23)

16.12 Överklagan Högsta förvaltningsdomstolen

1. Det skydds jaktbeslut på ett sändarförsett lodjur, som Uppsala länsstyrelse tog i oktober 2020 överklagades av föreningen till Högsta förvaltningsdomstolen. Jaktkritikerna ansåg att kraven för skydds jakt inte var uppfyllda. Målet ligger i skrivande stund för avgörande i HFD.

2. Jaktkritikerna överklagade, begärde prövningstillstånd till HFD 2021-02-02 avseende Dalarnas beslut på skydds jakt av en varg – Borlängevargen. Denna skydds jakt pågick i tre veckor – dag och natt. Det blev en avskrädd vedergällningsjakt! Hur kan länsstyrelsen tillåta en mobb på 20 jägare, samt hundar att jaga en varg endast 1,5 år gammal (vid obduktionen var vargens magsäck tom – den hade jagats länge och inte kunnat äta). Länsstyrelsen underkänner sitt eget arbete genom att besluta om skydds jakt, samt förlänga jakttider och utöka jaktområdet, utan någon som helst kontroll över hur denna skydds jakt bedrevs. Jaktkritikerna har överklagat beslutet av principiella skäl eftersom de rymmer felaktigheter och om HFD prövar målet kan de ge vägledning till länsstyrelserna.

22.12 Överklagan skydds jakt lodjur

Jaktkritikerna överklagade Jämtlands län skydds jaktbeslut på ett lodjur i Jinjivari sameby till För-

valtningrätten i Luleå. Den den 26 januari fick vi avslag. Vi har begärt prövningstillstånd hos Kamrarrätten Sundsvall.

10.1 Skrivelse till landshövdingen och länsstyrelsen i Gävleborg samt Naturvårdsverket

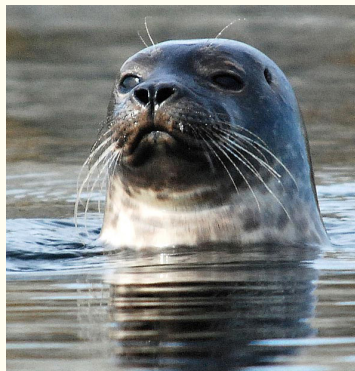
Jaktkritikerna yttrade sig till ovanstående myndigheter/personer över länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut att utöka tilldelningen av fyra vargar under licensjakten i Andånreviret. Licensjakten började den 2 januari och enligt Naturvårdsverkets register hade 2 456 jägare anmält sig till denna troféjakt. I Gävleborgs län hade 705 registrerat sig. Länsstyrelsen i Gävleborg hade beslutat om licensjakt på 12 vargar i två olika revir. Den 4 januari var kvoten av förstaeliga skäl, i detta län slut. Jägare från när och fjärran, som hade spetsat sig på en trofé, var minst sagt missnöjda. Vilket ledde till att Jägareförbundet ansökte till länsstyrelsen om att få en utökning av kvoten i Andånreviret. Länsstyrelsen tog då ett beslut samma dag om att ytterligare 4 vargar fick dödas i detta revir och på mindre än en vecka hade 16 vargar dödas. Helt emot sina befogenheter tog Gävleborgs länsstyrelse ett utökat licensjaktbeslut, vilket innebar en överskjutning av fyra vargar.

Länsstyrelsen gav här vika för de påtryckningar som kom från jägarkåren.

14.1 Synpunkter på licensjakten på gråsäl

Skrivelse till Naturvårdsverket avseende ett eventuellt beslut om införande av licensjakt på gråsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skydds jakt på knobbsäl och vikare.

Jaktkritikerna skrev bl a att: Naturvårdsverket måste anpassa sig till nya tider, där djurvälfrädsaspekten vid jakt måste tas på allvar, jakt på säl är grymt och både biologer och viltkunniga anser att jakten är uttalat oetisk. Ingen enskild forskare sitter på sanningen om hur säljakt skall bedrivas. Nya forskare med en annan syn på dessa högtstående marina däggdjur måste ta över den forskning som i decennier legat till grund för Naturvårdsverkets beslut om en hänsynslös jakt på säl. (I förslaget hävdas det fortfarande – helt felaktigt, att det är sälen som har tömt haven på torsk).

21.1 Skrivelse till EU-kommissionen

Jaktkritikerna Västra Götaland skickade en skrivelse till EU-kommissionen angående deras förslag om "Strategi för ökad biologisk mångfald och förbud av jakt på 10 procent av Sveriges yta".

Föreningen anförde att smådjursvilt har överlevnadsproblem när de utsätts för jakt och att jakten, som den bedrivs i dag, slår hårt mot den biologiska mångfalden.

Januari. Överklagat 8 licensjakter lodjur

Jaktkritikerna har under januari **överklagat åtta länsstyrelsers licensjaktbeslut** till Förvaltningsrätten i Luleå.

I det södra och mellersta förvaltningsområdet kommer 47 lodjur att dödas. Förvaltningsrätten avlog vår överklagan 2021-02-10. I skrivande stund har ytterligare licensjaktbeslut kommit från det Norra förvaltningsområdet och Jämtlands län där man vill döda 17 lodjur och Västerbottens län 13 lodjur.

Västernorrlands beslut har ännu inte kommit, men de har aviserat att 8 lodjur skall avlivas. Trots att lodjuren inte orsakar människor eller näringar några nämnvärda problem så hävdar länsstyrelserna att det är proportionerligt att lodjuren ska jagas och dödas. Jaktkritikerna förskräcks över beslutets standardformulering – "Alla lodjur får fällas oavsett djurets kön eller ålder.

Ungdjur bör dock av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur". Lodjursungar tillåts jagas av jakthundar under den tid på året, då de redan har kyla och snö att kämpa emot. Detta är en oetisk behandling av vilda djur och är definitionen av djurplågeri. Detta är en ren troféjakt.

Februari. Överklagan skydds jakt varg

1. Jaktkritikerna överklagade Örebro län skydds jaktbeslut till Förvaltningsrätten i Luleå. Denna jakt kan liknas vid en häxjakt, den har pågått sedan i november förra året och det är två lokala jägarförbundet, som har begärt förlängd jakt. Länsstyrelsen i Örebro län har tillstyrkt fyra olika beslut. Detta strider helt mot de regler som omger ett skydds-

jaktbeslut. (Norrsvävargen)

2. Jaktkritikerna överklagade skydds jaktbeslut på två vargar i Gävleborgs län. Länsstyrelsen hade tidigare avslagit sex olika skydds jaktansökningar med motiveringen: Länsstyrelsen gör den samlade bedömningen att *skydds jakt inte kan beviljas* då de underlag som finns, *inte når upp till de krav som finns i jaktlagstiftningen*. Trots detta gav länsstyrelsen vika för påtryckningarna och beviljade jakten. Vargarna dödades efter en intensiv hundjakt den 20 februari, vår överklagan med begäran om inhibition, hann alltså inte nå domstolen.

18.2 Yttrande prov med levande grävling

Yttrande till Näringsdepartementet över behovet av grytanlagsprov med levande grävling. Grytjakt anser Jaktkritikerna bör tillhöra det förgångna och inte en modern nutid där man ser på djur med empati och har tillgång till all vetenskap om djurs kognitiva förmågor. Jaktkritikerna anförde att detta prov och annan jaktträning på grävling ska förbjudas helt och med omedelbar verkan.

JO-anmälan

Jaktkritikerna JO-anmälde Naturvårdsverkets (NV) handläggare för Jakttidsöversynen, för jäv i oktober 2019, eftersom hon själv är jägare och under projektarbetets gång hade ett jaktföretag. Jaktkritikerna fick svar från JO den 13 november 2020, där de meddelade att JO inte såg någon anledning till att rikta kritik mot Naturvårdsverkets handläggning av jävsfrågan, eftersom NV själva hade prövat frågan om jäv och kommit fram till att handläggarens roll, som projektledare till Jakttidsberedningen inte kolliderade med hennes egna jägarengagemang.

Studiecirkel

Jaktkritikernas digitala studiecirkel, som anordnats genom Folkuniversitetet startade den 31 januari 2021. Kursen går på söndagar 15-16:45 via ZOOM och är gratis.

Kurslitteratur: Kursen utgår från Hans Rytzmans bok Jaktkritik, samt Jaktdebatt nr 4/2017 och nr 1/2018. Studieledare är Richard Dehnisch, som bidrar med sina stora kunskaper om jakt och viltvård. (Kontakta Richard 073 903 45 25 om du är intresserad av att delta).

Webbplatsen Jaktkritikerna.se

På föreningens Webbplats finns en petitionslista: "Stoppa säljakten nu!" (jaktkritikerna.se)

Nyhetsbrev

Den 8 december 2020 skickades ett nyhetsbrev via mail till medlemmarna.

Den 20 januari gick årets första nyhetsbrev ut, med kallelse till årsmötet, samt bokslutet. Årsberättelsen finns att läsa på webbplatsen. I mars kommer ytterligare ett. Hör av dig om du inte får våra Nyhetsbrev på mejl!

Media

Jaktkritikerna Västra Götaland - Ingemar Rosberg, kontaktade ledningen för SR och SVT och påtalade ensidigheten i deras bevakning vad det gäller jakt, samt skickade denna information även till politiker och dagstidningar. Lokalföreningen skickade också i början av december en uppmaning till olika media "Ge djuren en djurklapp", med en uppmaning att ge de vilda djuren en fridfull julvecka utan att bli jagade (24-31 december).

Jaktkritikerna fick en debattartikel publicerad den 28 nov 2020 i Dala-Demokraten - Sista spiken i kistan för den svenska vargen? Ytterligare en debattartikel publicerades i Dala-Demokraten den 15 januari 2021 av Eva Stjernswärd - Lingshedsvargen – en symbol för svenskt djurplågeri! Tidningen Land publicerade den 5 feb 2021 en intervju med Richard Dehnisch. (nästa sida)

Tidningen JaktDebatt

Nästa nummer bör komma kring 15 juni. Du är välkommen, både att föreslå vad vi ska skriva om, och att själv bidra med en kortare artikel. En intressant bild, kan vara utgångspunkt för en bra artikel. Helst vill jag ha ditt bidrag före 1 maj.

Avslutningsvis

Naturvårdsverket har inbjudit Jaktkritikerna att delta på samrådsträffar i arbetet med att upprätta en ny nationell förvaltningsplan för varg, björn, järv och lodjur. Vi hoppas att vårt deltagande kan bidra till att minska lidandet för de vilda djuren genom att fler genomtänkta beslut kan tas av Naturvårdsverket.

Icke-våld leder till den högsta etiken, vilket är målet för all utveckling. Till den dag vi upphör att skada andra levande varelser, är vi fortfarande vildar.

Thomas Edison

Jaktkritikerna - flest överklaganden

Alfred Kowalski, berömd polsk målare verksam under senare delen av 1800-talet

Tidningen Land skriver om oss

Referat av redaktören

Land är Sveriges största veckotidning med en upplaga på 130 000 ex. Ägare är LRF. Nummer sex ägnar hela 11 sidor åt "Resa i Vargland".

- Inte bekvämt ha vargen strykande runt husen
- En växande klyfta mellan stad och land
- Politiker, lyssna på dem som bor i Vargland!

Orden är tidningens ledarskribents. Rädslan och hatet mot varg och andra stora rovdjur är klart uttryckt när hon försöker belysa hur vargen förändrat livet på landet. Bl a citeras en kvinna som inte vågar bo kvar på sin gård och nu flytt till staden. Jag kan faktiskt själv bli lite skraj när jag läser, trots att vi kan se i statistiken att kor är farligare än vargar.

Larvigt kan jag tycka, men de väljer de citat som passar en naturfientlig agenda.

Men reportern har gjort ett hedervärt arbete med balanserade artiklar. Här intervjuas en fårägare som nyligen satt upp två mil rovdjursavvisande stängsel. Hon säger att kostnaden är 80-250 kr per meter beroende på hur marken ser ut. Ersättningen är som bekant 50 kr/m. Här finns ett uppslag till samarbete med Fåravelsförbundet. Full kostnads-

täckning för stängsel, säger de. Vi instämmer!

I separata artiklar får tre organisationer komma till tals; Nordulv, Rovdjursföreningen, Jaktkritikerna.

Jaktkritikerna ges störst utrymme i en utmärkt intervju med ordförande Richard Dehnisch. Reportern gör sig t o m omakett att åka upp från Skövde för en fem timmar lång intervju.

Jaktkritikerna flitigast att överklaga

En sammanställning över antalet överklaganden av rovdjursmål år 2020 visar att Jaktkritikerna är överlägset flitigast. Vi överklagade 30 beslut om skydds jakt och licensjakt. Rovdjursföreningen var tvåa med 19 överklaganden och Naturskyddsföreningen brydde sig endast nio gånger. Hade reportern redovisat även tidigare år, hade skillnaden varit än tydligare. Så här redovisas saken i Land:

Fakta: Överklaganden i rovdjursmål 2020

	Skydds jakt	Licensjakt
Jaktkritikerna	17	13
Rovdjursföreningen	13	6
Jägarnas Riksförbund	0	5
Samebyar	1	0
Privatpersoner	11	3

Jägare ska inte döda varg och lodjur!

Jag läser upprörande texter

av Terje Hellesø

Jag läser upprörande texter om skydds jakt och licensjakt på två av våra stora rovdjur, vargen och lodjuret. Två arter som egentligen är fridlysta, men där det fälls ett stort antal djur varje år i alla fall. Detta trots att bestånden är löjligt låga. Idag räknar man med att det finns runt 250 vargar och runt 1200 lodjur. Detta i ett stort land som Sverige, med mer natur och större vildmarksområden än många andra europeiska länder.

Men det är ett skydd med modifikationer; då det godkänns ett antal skydds jakter varje år, på individer som gjort skada och dödat våra tamdjur. Dessutom har man tagit beslut om vilka nivåer man kan acceptera som livskraftiga bestånd, beslut som är mer av politisk karaktär än grundade på vetenskapliga fakta. Överstiger man med det minsta lilla den nedre gränsen för dessa nivåer är man snabbt framme och lobbar för licensjakt. Nu senast ville man mer eller mindre tömma ett helt vargrevir i Gävleborg.

Nyligen har det även varit ett antal diskussioner på länsnivå vad gäller lodjuren, bland annat i Östergötlands län och Jönköpings län.

Jägarna står starkt i sin lobbyverksamhet; jägare som egentligen inte har någon större kunskap om djuren än vad naturfotograferna har. Enda skillnaden är att jägarna har en bössa och dödar, naturfotograferna har en kamera och fotograferar. Visst finns det jägare med god lokalkännedom vad gäller djuren, men sådana naturfotografer finns det också. Jag själv har minst lika god kunskap om antalet älgar här i Mullsjöskogarna som jägarna har, vilket jag kallt kan konstatera då jag är ute i skogarna och har täta älgmöten – fler än vad jägarna har.

Vilket blir som att svära i kyrkan, då jägarna under alla år tydligt profilerat sig som de personer som har mest koll av alla.

Hur löser vi då detta ständiga problem med olika former för jakt på exempelvis vargarna och lodjuret? Ja, det borde vara rätt så lätt att lösa egentligen. Man kan på riksdagsnivå eller EU-nivå ta beslut om att införa en helt ny kår, som är de enda personer som får döda fridlysta djur, antingen det är skydds jakt eller licensjakt. Inga jägare, utan en särskild kår som har detta som sin uppgift. En kår som heller inte får jaga annars, ej heller vara in-

volverade eller engagerade inom jägarkretsar. Och att all form för skydds jakt eller licensjakt helt ska genomföras under vetenskapliga former.

Detta borde eliminera eller åtminstone minimera eventuella jägarintressen, eller göra deras motivation försumbar. Jägarna får då inte längre några möjligheter att ta sina troféer.

I längden kommer vi heller inte se några kortsiktiga beslut med politiska kopplingar, utan allt blir på vetenskapliga grunder.

Terje har en mycket fin blogg. Intressanta, väl-skrivna texter och häpnadsväckande bilder.

Foto Terje Hellesø. Bilden tagen i hägn på Järvzoo i Hälsingland. Bilden tagen i färg, därefter omgjord till svart-vitt, förutom ögonen.

Troféjakten på lodjur måste stoppas

INSÄNDARE i Dagens Nyheter 1 mars.

Det är perverst att Naturvårdsverket år efter år godkänner jakt på ett av jordens mest jagade djur. Nu måste licensjakten på lodjur som utvecklats till en ren troféjakt stoppas, skriver Eva Stjernswärd.

Foto Martin Mecnarowski, Shutterstock

Troféjakten på lodjur startade 1 mars. De fridlysta lodjuren, som FN räknar till de mest utrotningshotade på jorden. Men i Sverige tillämpas naturbedrägeri och terror mot lodjur.

Varje år dödas över hundra av dessa vackra sagodjur, som endast består av 1 100 individer. Brutal jakt med aggressiva hundar tillåts under parningstid, trots att det i lag är förbjudet att störa djur just då, en perversitet som tillåts av Naturvårdsverket och visar gränslösheten i svensk jakt.

Distanslöst låter TV4 jaktcowboys försvara stundande troféjakt med att jägare dödar och "tar tillvara" pälsen för att visa "vördnad" för djuren. Samtidigt visas okommenterat filmen med ett utmattat lodjur, tätt följd av en stor blodtörstig hund.

Ordet vördnad står för tillbedjan, ödmjukhet och dyrkan. Hur sekulariserade jägare med vapen visar vördnad för djuret är ett mysterium. Jakten liknar snarare rituella blodsoffer på manlighetens altare.

Lodjuren lever skyggt och tillbakadraget, trots spioneri med kameror och lockmedel i skogarna. En sorts angiveri som bekostas av våra skattemedel för att kunna räkna upp antalet lodjur och påstå att ett visst antal ska offras.

Alla licensjaktbeslut är därför flummigt mångordiga för att dölja det verkliga skälet – troféjakt! Denna dyra administration av jaktfrämjande vasaller på länsstyrelser är alltså inte skapad för att skydda de fridlysta lodjuren och efterleva EU:s skyddsdirektiv, utan bildar kulissen bakom vilken ett feodalt system med **makt** i utbyte mot **jakt** fortlever.

Aggressiva hundar förföljer de fridsamma lodjuren under den tid på året när de inte kan gömma sina spår eller fly i hög snö. Desperat räddar lodjursmamman sig själv och sina ungar upp i ett träd. Djurens dödsångest filmas för Youtube innan jägaren utlöser sitt klimax med dödande skott och de blodiga kropparna störtar ner i snön framför dreglande hundar.

Denna sortens sadistiska jakt är överlagt våld när jägare med sina hundar bildar mobb mot vilda djur. Spegelbilden förtydligas i samhället med ökat våld, gängskjutningar och kriminalitet, men här talar ingen om "vördnad" för offer man skjuter eller rånar. En avtrubning inför andra varelsers liv, smärta och lidande och en förutsättning för utövande av allt överlagt våld, vare sig det är mot människor eller djur.

Naturvårdsverket legaliserar djurvåld med hyckleriet att jakt inte orsakar "onödigt lidande". Alla som lever med djur vet att däggdjur har samma nervsystem som däggdjuret människan. En enkel måttstock är att det som gör ont på dig gör lika ont på ett djur. Jakt på lodjur är ett onödigt lidande, ett djurplågeri svenska myndigheter tillåter år efter år.

Lodjur kämpar för sin överlevnad medan rovdjursjägare får lisma i TV om trofétagande som "vördnad" för att kamouflera njutningen i jakten.

På så sätt återuppstår sagan om "Kejsarens nya kläder". Jaktkejsaren är fortfarande naken under den blodbesudlade pälsen.

Råbocken våren 2010

av **Ulf Blomquist**
som också tagit bilderna

I Norduppland där jag bor med min fru Cilla, kan vintrarna vara snörika. Därför matade vi ofta rådjuren med havre eller pellets utanför köksfönstret. Rådjuren lärde sig fort förstå att ljudet från vår bil, vid hemkomsten från jobbet, betydde mat. Då kom de springande till foderplatsen, men där var det ju tomt! Medan vi tog fram fodret pratade vi med dem. Sedan kunde vi stå och titta när de åt på fem meters avstånd. Vi pratade mycket med dem, så att våra röster skulle kännas bekanta och betyda att vi var ofarliga. Hörseln är ju ett viktigt sinnesorgan för dem.

Ibland när vi gick ut kunde något rådjur bli skrämt. Genom att då prata som vanligt så lugnade djuret ner sig. På vårarna användes ofta vår tomt som barnkammare. Geten kunde komma med sina ungar, de sprang runt ett tag och lekte. Sedan letade kiden ut en plats bland midsommarblomstren där de lade sig ner och låg gömda där medan geten var borta.

Vintern 2009-2010 hade vi en fin råbock som besökte oss. Första maj kom den som vanligt och vi pratade med den när den åt två meter från köksfönstret. Sedan gick den mot grannfastigheten och vi hörde ett skott. Vi gick dit och där stod en jägare vid den skjutna bocken. Han tillhörde ett jägarlag på åtta personer från Södertälje som arrenderade marken. Jag framförde att jag tyckte det var onödigt att skjuta bockarna före parningstiden. Det är

ju ur selektionssynpunkt bra om så många bockar som möjligt får delta i parningen inför nästa generation. Jägaren ansåg att de betalade mycket för arrendet och därför måste skjuta så mycket de kunde. Nya bockar skulle ju komma från grannmarkerna, förklarade de för mig.

Många som bor på landet, som vi gör, får ett nära förhållande till vissa djur. Det kan vara enskilda rådjur, harar, huggormar, ekorrar. En vinter hade vi nio ekorrar utanför fönstret samtidigt. Alla dessa djur fyller ungefär samma funktion som andras katter och hundar. De senare skyddas av lagstiftning men "vår råbock" var fredlös till och med på våren när de flesta andra djur är skyddade.

När råbockens horn har fått sin slutgiltiga storlek så försvinner känslan i basthuden, den skrapar, fejar hornen mot trädstammar och buskar. Nyfejade horn är först vita men mörknar av kontakten med de växtsafter som gnids in i hornet under fejningen.

*Ulf är medlem i Jaktkritikerna.
Jakt på rådjursbockar är tillåten 1.5 - 15.6.*

Katt-och-råtta!

- Jägarnas lek med vargen

av Maria Ljung

De flesta av oss är införstådda med begreppet "katt-och-råtta-lek", men i och med starten av licensjakten på varg 2021 den 2 januari, så känns det nu i dagarna mer aktuellt att börja prata om "jägarlek-med-varg"...

Jägarkåren spelar rysk roulette med vår starkt utrotningshotade vargstam.

Inför licensjakten på varg 2021 har 2500 jägare från hela Sverige och 140 från utlandet anmält sig till Naturvårdsverket för att delta i en jakt på från början 24 vargar.

Skulle man definiera jakten som sport, som jägarna själva ibland definierar sitt fritidsintresse, så måste väl alla hålla med om att detta inte alls skulle vara jämna lag. I sportens värld skulle rubrikerna kunna bli "utklassning", "kross", "förnedring". Det skulle även kunna dömas ut som totalt osportsligt. De termerna fungerar under vargjakt också, man skulle dock vilja lägga till även ordet **utrotning**.

Med dagens teknik som mobiltelefoner, drönare, spårning från snöskoter, jakthundar försedda med GPS, vissa specialtränade på att spåra varg, andra så kallade plotthundar, avlade och tränade för att vara orädda, viltskarpa, med stort självförtroen-

de. Hundar som jägarna själva beskriver som; fruktansvärt uthålliga (med risk för att bli jakttokiga). Jägarna är inte bara många till antalet, de har också otroligt många hjälpmedel. Det enda de egentligen behöver göra för egen kraft är att trycka på avtryckaren.

Under dag två på årets licensjakt sköts samtliga sex vargar som tilldelats inom Andåreviret i Gävleborg inom loppet av bara en timme. Samma kväll

kontaktade Jägareförbundet och skogsbolaget Stora länsstyrelsen och begärde att fler vargar skulle få skjutas inom reviret. Det fanns ju vargar kvar, och de ville ha det tömt. Detta bifölls morgonen därpå, och ytterligare fyra vargar fick skjutas. Även dessa var sköts redan på licensjaktens femte dag.

Låt oss då fundera på hur lång tid det tar för två svenska vargar, en hona och hane att först lämna sina födelseflockar, vandra så att de möts, äktenskapstykke ska uppstå, vidare ska de sen hitta en lämplig plats för ett eget revir, etablera sig där, få valpar, bilda en egen flock? Vi pratar år, många vargar gör det aldrig ens under sin livstid. På bara några dagar hade man mer eller mindre

utplånat ett helt revir. Och det är inte över med det.

Jägareförbundet och skogsbolaget Stora har även efter detta lämnat in ytterligare krav på att få skjuta varg där. De påstår att det ännu finns varg kvar inom reviret.

Så kom inte och säg att jägarkåren inte spelar rysk roulette med vår starkt utrotningshotade vargstam i sin iver och tanken på en prestigefylld vargfäll som trofé och att kunna visa upp sin jägarstorhet – förmågan att utrota en djurart.

Och för de av er som inte var bekanta med uttrycket katt-och-råtta-lek så betyder det nyckfull behandling av någon som är i underläge.

Vär! Inte mycket, jo förresten, de stöder Projekt Fjällräv och årets mjukisdjur är en fjällräv.

Förbud mot troféjakt

Motion 2020/21:3064 av Rebecka Le Moine (MP)

Förslag till riksdagsbeslut (Kortad och redigerad)

Att: förbjuda grytjakt

Att: förbjuda båg jakt

Att: förbjuda belöningsystem inom jakt

Att: förbjuda utsättning av vilt i naturen för jakt

Bakgrunden till denna motion är frågeställningen om Sverige ska tillåta att en minoritet av befolkningen ska få döda djur enbart för nöje och spänning, på bekostnad av biologisk mångfald och en majoritets önskan att uppleva djuren levande i det vilda. Mängden vilda djur minskar runt om i världen och de tvingas leva på allt mindre ytor. Bestånden av vilda ryggradsdjur har minskat med 68 procent sedan 1970 enligt WWF:s Living Planet Report 2020.

Nedgången och förlusten av vilda djur har nått farligt kritiska nivåer. Nu måste vi vända kurvan uppåt för biologisk mångfald och ett rikt djurliv. Jakt är sedan urminnes tider en del av människans roll i naturen och ett sätt att skaffa mat till bordet, men historiskt så jagade man inte för nöje utan för överlevnad. Nöjesjakten är därför kontroversiell när det kommer till den etiska aspekten och inte minst gällande de mål om biologisk mångfald som vi måste eftersträva.

Debatten delar befolkningen, och hänsyn måste tas till att endast 3% av Sveriges befolkning jagar och huvuddelen av jägarna enbart deltar i älgjakten. När samhället accepterar jakt som en del av vårt kulturarv för matbehov, ska det då vara likhets-tecken med att acceptera jakt för nöjes skull? Det alltmer minskade livsutrymmet och den alarmerande livssituationen för de vilda djuren är besvärlig, därför bör man titta på den etiska aspekten av ett antal avarter av jakt.

Naturupplevelser i skog och mark blivit alltmer viktiga. Vad merparten av svenska befolkningen har

högst på sin lista av naturögonblick är just möten med vilda djur i deras naturliga miljö.

Att tillåta jakt enbart för nöjes skull är inte försvarbart. Sverige borde vara ett föregångsland och ställa upp bakom länder som Costa Rica, Colombia och Indien som har förbjudit all jakt. Sveriges möjligheter att öka ekoturismens intäkter skulle förbättras avsevärt om vi kunde erbjuda goda chanser att uppleva viltet i naturen.

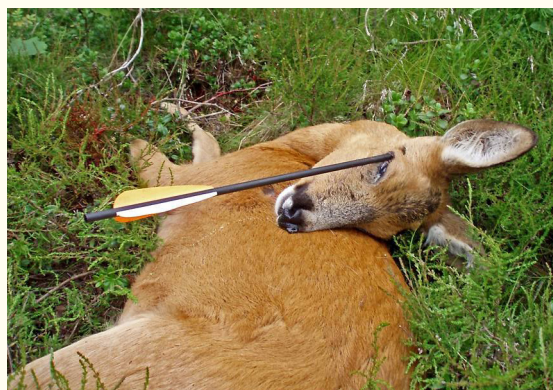
Grytjakt

Kritiken ifrågasätter rimligheten i att under uppstressande former döda ett djur som inte heller har något värde. Grävling och räv jagas idag intensivt i Sverige med runt 70 000 dödade rävar och 30 000 grävlingar, i så kallade predator kontroll, där framförallt räven ses av jägarna som en konkurrent om viltet. Ingen hänsyn tas till grävlingen och rävens roll i det biologiska systemet. Forskning visar tex att områden med mycket räv har mycket mindre fåstingar och därmed Borrelia på grund av mindre sork.

Grytjakten är att betrakta som ren nöjesjakt som utsätter bytesdjuret för stress och hunden för risker att bli skadad genom att fastna eller bli attackerad av bytesdjuret.

Ett förbud mot grytjakt är ett lämpligt steg då grundregeln i Jaktlagen är att vilt inte får utsättas för onödigt lidande (JL 27§) och att jaktformen är rent nöjesrelaterad.

Båg jakt

Pilbågsjakt innebär en risk för stort ökat lidande för djuret.

När ledamöter från Riksdagens jaktklubb provskjuter med pil och båg, trots att det är förbjudet i lag, underminerar man förbudet mot den kontroversiella, förbjudna pilbågsjakten. Nu har Naturvårdsverket fått ärendet på sitt bord. Bågjakts-förbun-

det med stöd av Svenska Jägareförbundet begär en lagändring som skall tillåta jakt med compoundbåge på rådjur, räv, bäver, grävling, mårhund och hare.

Skälen till att tillåta bågjakt var enligt förespråkarna att det är tillåtet i Danmark, USA och på Åland, samt att enligt strategin för svensk viltförvaltning har Naturvårdsverket sagt att *"vi ska utveckla möjligheten att använda nya sätt att jaga"* som det stod på myndighetens hemsida.

Skjuter man med pilbåge måste man träffa exakt rätt på djuret och djuret måste vara helt stilla. Slutresultatet av ett skott är en långsam och smärtsam död där djuret i själva verket förblöder.

Protesterna har varit massiva från Djurskyddet Sverige, Naturskyddsföreningen, Djurens Rätt, Svenska Djurskyddsföreningen och allmänheten. Många kunde knappt tro att det kunde vara verkligt.

Att tillåta en osäker jakt med pil och båge grundat främst på argument om nöje och utmaningar för jägaren är oansvarigt och kommer troligen att försämra Sveriges rykte internationellt.

Jakt som tävlingsform

Det är få medborgare i Sverige som känner till **Rovdjurskampanjen**. En tävling i "predatorjakt" där målet är att skjuta så många små rovdjur som möjligt. Det handlar inte om kontrollerad så kallad "viltvård", utan enbart att skjuta så många djur som möjligt. 120 poäng för en räv, mård 90 poäng, grävling 80 poäng, kråkfåglar ger 15 poäng. Årets "viltvårdare" är den som samlat mest poäng (vinnaren brukar få ihop

Nötskrika ger 15 poäng. Foto Nadine Trief

över 10 000 poäng). Ordet viltvård har med denna tävlingsform fått en helt missriktad betydelse. Jägare menar att tack vare deras insatser blir det fler rådjur, harar och skogsfåglar i naturen. Det blir alltså mer jaktbara arter som kan jagas av jägare.

Troféjakt, medalj för stora horn och skallar

Enligt Svenska Jägareförbundets och CIC:s (International Council for Game and Wildlife Conservation. Red anm) statuter bedöms nationella troféer som älg,

kronhjort och dovhjort, rådjur, vildsvin, mufflon samt skallar av räv, grävling och björn. Att få medalj för att man skjuter det största och livskraftigaste djuret utarmar det genetiska urvalet samt att fler handjur skjuts. Det finns till exempel brist på stora älgdjur. Att jaga djur för att få en så fin medalj som möjligt är allt annat än ansvarsfull viltförvaltning

Utsättning av vilt för jakt

De arter som främst sätts ut är fasan, raphöna och gräsand. I Sverige finns det cirka 400 000 vilda gräsänder i början av varje häckningssäsong. Det sätts ut 200 000 till 300 000. De uppfödda änderna klarar sig sämre då deras matsmältningsapparat inte är inställd på naturlig föda, de är troligen sämre på att hitta mat, de är inte lika vana att röra sig i landskapet och de är mer naiva gentemot rovdjur och människor.

Priset för en gräsand färdig för jakt är cirka 45 kronor vilket för t ex de sörmländska uppfödarna innebär intäkter på cirka 2,5 miljoner kronor per år.

Fåglarna är uppfödda i syftet att bli skjutna, de sätts alltså till världen enbart i det syftet. Men först ska de matas så att de blir stora. Man får inte mata änderna för lite, för då försvinner de från sjön. Matar man dem för mycket blir de för tunga och flyger för lågt för att kunna skjutas bekvämt av jägaren. Den optimala att änderna flyger på cirka 30 meters höjd, varför man matar upp en and i rätt vikt för den flyghöjden. Andjakten tillhör en av de få jakter där skadeskjutning är det eftersträvarvärda. Träffar man en and med en fullträff, så får man hela fågelkroppen full av hagel. Bäst är att skjuta lite snett, att skada fågeln lite lätt, så att den faller ner till marken, sen får jägaren göra slut på lidandet när hunden har hämtat fågeln.

Det är viktigt att förbjuda uppfödning och utsättning av djur med jakt som syfte då det påverkar balansen i naturen och den genetiska utvecklingen av arten. Det strider också mot djurskyddslagen då det åsamkar djuren onödigt lidande vid skadeskjutande och svält då de inte är anpassade för ett liv i det vilda.

Minst 10 000 skarvar ska dödas

I maj förra året slog Länsstyrelsen i Stockholm fast sin förvaltningsplan för skarv. Troligtvis det hittills största dödandet av en vild fågelart i landet.

På tio år ska halva populationen bort. 6000 häckande par ska bli 3000. Orsaken är främst att man vill få ett större bestånd av abborre.

text och foto **Sören Lindén**. Stockholms Ornitologiska Förening. Tidigare publicerad i Vår Fågelvärld 4.2020

Våren 2020 fanns det ca 6000 bon. Länsstyrelsens målsättning är att populationen ska halveras till 3000 bon.

De lever i en drömvärld. Tar man bort tre tusen bon (6000 häckande fåglar), så är man klar och har fått en lagom population. En enkel pappersprodukt.

Nya skarvar kommer naturligtvis försöka återbesätta de tomma häckningsplatser som skyddsjakten resulterar i. Och de kommer försöka hela tiden det finns utrymme att häcka.

För att hålla en så livskraftig stam som dagens skarvpopulation nedtryckt, behövs en ständig omfattande skydds jakt. Målet med en population på 3000 par ska nås senast om 10 år.

Det verkar som om de tror att det därefter är klart. Jag skulle tro att de behöver kalla in hemvärdet permanent för att hålla undan skarvarna därefter. Eller kustartilleriet. Det hela är absurt och jag gissar att de om några år märker att det inte går som deras fantasier och drömmar är utformade.

Naturvårdsverket slutförde sin andra och senaste förvaltningsplan för skarv år 2014. Därefter har endast några länsstyrelser med kustområden gjort egna regionala förvaltningsplaner. De som fanns

innan Stockholms länsstyrelse gjorde sin förvaltningsplan har i stort sett följt Naturvårdsverkets. Där anses skarv kunna göra viss lokal skada men inte av den omfattning som man anser sig ha kommit fram till i Stockholm.

INFÖR FÖRVALTNINGSPLANEN bjöd Länsstyrelsen i Stockholm in till fyra förberedande möten. Inbjudna var länets kommuner samt berörda intresseorganisationer. Inledningsvis verkade det finnas förutsättningar för en balanserad diskussion trots övervikt för fiskeintresset.

Verkligheten blev en annan! Till exempel satt en privatperson som gjort sig känd som den mest envetna skarvhataren i länet där. På frågan varför han var med och vad han representerade svarade länsstyrelsens tjänsteman: "Han ville komma".

På de följande mötena tog några föreningar med sig fler medlemmar, och övervikten av rena skarvmotståndare gentemot de som hade en annan syn på skarven blev nästan löjlig. Sista mötet var uppgiften att diskutera, inte om skarven ska decimeras eller ej, utan hur mycket av populationen som skulle tas bort. En auktionsstämning bredde ut sig och talarna bräckte varandra med vilket antal skarvar de ansåg räcka. Budgivningen var intensiv.

Mötenas slutsats förvånade inte oss som vet hur länsstyrelsen i Stockholm hanterar skarv.

LÄNSSTYRELSENS ARGUMENTERING för att motivera ett massdödande av aldrig skådat slag

bygger på en studie, med Sture Hansson som huvudförfattare, publicerad 2017 i tidskriften ICES Journal of Marine Science. Studien beskriver att skarv äter så pass mycket fisk, framförallt abborre, att det allvarligt påverkar fiskbestånden. Finska forskare, med huvudförfattare Outi Heikinheimo, har i samma vetenskapliga tidskrift fullständigt sågat Hanssons studie. Oavsett vilka forskare som är närmast sanningen, är det allvarligt att länsstyrelsen ensidigt förlitar sig på den ena sidan i ett omdebatterat forskningsläge. De kritiska finska forskarna omnämns inte ens i länsstyrelsens referenslista över de vetenskapliga publikationer som man använt sig av för framtagandet av förvaltningsplanen!

Det här är tyvärr inte ovanligt när det gäller länsstyrelsen i Stockholm. Under en lång följd av år har jag sett hur man selektivt väljer vetenskapligt stöd från enbart den ena sidan, den som ser skarven som ett stort problem för fisket.

NÄR LÄNSSTYRELSEN skickade ut första versionen av förvaltningsplanen, fick de inbjudna deltagarna möjlighet att avge yttranden på denna. Där fanns en del förvånande remissyttranden.

Forskaren Sture Hansson, hade skickat in ett eget yttrande! Där föreslår han ännu hårdare tag mot skarven. Det är mycket ovanligt att en forskare så öppet visar sin personliga åsikt och visar att han tillhör den lobby som vill påverka länsstyrelsen.

Stockholms länsstyrelse har fastnat i tron att säl och skarv är huvudorsaken till minskningen av kommersiella fiskarter i länets kustvatten. Andra, mer seriösa miljödebattörer, talar om övergödningens effekter, det storskaliga kommersiella fisket, exploatering av grunda vattenområden, miljögifter nas till stor del okända påverkan, utökad båttrafik och andra mänskliga aktiviteter i skärgården.

Stockholms länsstyrelse tror sig få tillbaka stora abborrbestånd genom att massdöda skarv. Ett eko från en svunnen tid då man betraktade vissa djur som "skadedjur" och trodde sig lösa problem genom att skjuta bort dem.

LÄNSSTYRELSEN INLEDDE massdödandet i år genom att återuppta den sedan nio år stoppade oljeringen/äggprickningen. Oljering innebär att äggen doppas i eller besprutas med olja så att dess porer täpps igen och det som finns i ägget kvävs. Länsstyrelsen gav i mars en markägare i Östana tillstånd till oljering.

I tillståndet fanns dock en begränsning: Oljering fick inte ske inom 300 meter från ett känt bo för havsörn, berguv eller fiskgjuse. Just i denna koloni häckar sedan minst 10 år berguv, vilket är känt av såväl länsstyrelse som markägare. Markägaren överklagade beslutet, men väntade inte in Förvaltningsrättens dom och oljerade 2250 ägg 9 april.

Det är polisanmält.

Märkligt nog skrev länsstyrelsen ett tillägg till Förvaltningsrätten att de stödde markägaren och föreslog Förvaltningsrätten att bevilja markägaren rätt till oljering inom 300 meter från berguvs bo. Länsstyrelsen ändrade alltså sin åsikt om att skydda berguvhäckningen! Förvaltningsrätten gick på den linjen och gav i dom 21 april markägaren rätt till att oljera närmre berguvs bo.

Den 24 juni kontrollerades berguvs häckning för att ringmärka ungar. Häckningen var avbruten.

Det blev inga ungar 2020.

Sören kommenterar i mejl:

Jag ser paralleller till varghatet. Samma typ av människor med förenklad verklighetsbild, samma argument, samma retorik, samma krav på decimering/utplånande.

Hatet mot dessa djur har en gemensam kärna. Konkurrens om bytet – älgar, rådjur och matfisk.

En liten predator med hemortsrätt i våra marker

av Arne Ohlsson

Många jägares förakt mot rovdjuren, som kan vara avgrundsdykt, är ett mörkt moln i relationen mellan människor och naturens rättmätiga invånare. Det är baserat på de sämsta av utgångspunkter: Oförstånd om hur naturen fungerar, lusten att döda och att därmed utöva långtgående makt över faunans sammansättning. De största rovdjuren får den största uppmärksamheten, trots att de mindre predatorerna råkar illa ut i tusenfalt större omfattning. Att balansera upp detta är en av Jaktkritikernas många viktiga arbetsuppgifter. Individer är alltid individer, inte bara siffror i populationsberäkningar. En av de icke fredade arter som finns där ute, som vi någon gång hör talas om, är mårddjuret iller.

Hur många av Jaktdebatts läsare har mött illern i naturen? Den finns i olika naturtyper, i skogsbryn, på ängsmarker med skyddande vegetation och nära vatten (den simmar bra). Ibland lever den inte så långt från människoboningar och kan mycket väl ta sig in i böndernas byggnader och få vill ha den på besök. Skulle den mot all förmodan accepteras, eller inte upptäckas, kan den bo kvar i ett hörn i en lada som alternativ till en naturlig hålighet.

Illern är knappt stor som en katt, smidig och snabb, men framför allt aktiv när mörkret fallit. Våra möten blir därför få. Eller har du påträffat en fälla där en iller fångats, dödad eller ännu levande? Den går i samma fällor som minken vilket håller illern under ständigt jakttryck. Denna förföljelse av en ursprunglig faunamedlem ingår i viltvården. Bland jägare råder ingen brist på vanföreställningar.

Möter man illern är det lätt att uppskatta synen. En vacker sommarnatt körde jag sakta på vägen genom ett skåniskt naturreservat. Plötsligt rör sig något i strålkastarljuset. Två unga illrar brottas och rullar runt och nafsar varandra, fulla av energi. Deras

ljusa ansiktspartier kontrasterar vackert mot den mörkare pälsen i övrigt. Så fortgår leken som också är träning för kommande situationer i illerlivet, innan de jagar ner varandra i dikesrenen och ut på ängen. Så beklagligt sällan ett sådant möte inträffar – och så minnesvärt.

Illern, *Mustela putorius*, finns i Götaland och Svealand och likaså på större delen av den europeiska kontinenten. Fretten är en domesticerad variant av vår art (ofta albinovit med röda ögon) och har länge använts för att jaga ut kaniner ur deras bohålor. Ett effektivt ”verktyg” i jägarnas tjänst, även i Sverige.

Vad skulle illerns förmenta ”skadegörelse” vara i våra marker? I *Däggdjur, Alla Europas arter*, skriver Anders Bjärvall att ”Smågnagare dominerar illerns föda på många håll, men bytesvalet är brett och omfattar allt från harar och fåglar av motsva-

rande storlek till ödlor, insekter och dagmaskar”. Vi kan lägga till fisk, grodor och blötdjur. Skulle den verkligen inte vara evolutionärt anpassad utan att jägarna behöver ställa ”till rätta”, som om de, och endast de, besitter den verkliga visdomen om hur allt i naturen ska vara? Det är jägarnas inställ-

ning, full av okunskap, fördomar och egenintresse som är skadlig, inte predatorernas leverne.

Foto Hans Ring

Minken är ett exempel på hur illa det går när människan ändrar om i faunan. På Nya Zeeland infördes kaninerna för jakt, så blev de talrika, så infördes illrar för att få bukt med kaninerna. Men naturen fungerar inte så teoretiskt. Illrarna blev ett svårt hot mot öarnas unika fågelfauna, varav många arter är (var) flygoförmögna. De blev en del av människans dråpslag mot landets fågelvärld. När jag år 2013 bilade runt på Nya Zeeland såg jag häpnadsväckande ofta överkörda illrar, ibland flera djur med få meters mellanrum.

Händelser vid en åtel

Snöskotrar kör runt mossen bara för att störa

Stick härifrån! Varför då?

Avskurna kablar till kameror. Flera viltkameror stulna.

Värsta händelsen var när en person lutade sig mot väggen till gömslet och sköt några skott. Han gick sedan ut på myren och sköt fem skott till. Hänt två gånger.

Stickhål i däcken flera gånger. Ibland släpper dom ut luft, men som tur var så kunde jag köra hem.

Jägarkåren beskyller mig: Det är ditt fel, att vargen stannar på skogen!

En del tror att jag föder upp valpar. Undrar hur folk kan vara så okunniga.

Vid jägarutbildning borde man få lära sig om ekologi, men en del kursledare uppmanar – skjut så mycket räv ni kan!

Innan vargjakten började var dom ute och kollade efter spår. Det är förbjudet att jaga vid åtel.

Det var räkning av djuren 2-3 januari. Det blev störningar, även om jag inte såg några personer. Men dom måste varit i närheten. När vi skulle åka hem var det mindre luft i framdäcken.

Jag blir deprimerad av att inte få vara ifred. Jägarna tror att dom äger naturen.

Det är bara 2 ½ månad som jakt inte pågår, djuren får aldrig vara ifred.

Ur jägarens perspektiv

- en studie om jägares upplevelse av bytesdjur

av **Jens Eriksson & Manfred Milton**

Örebro Universitet. Psykologexamen-uppsats (44 sid). Handledare: Jan Carlsson & Joakim Norberg.

Joakim Norberg, psykolog och lektor vid Örebro Universitet höll en uppskattad föreläsning vid Jaktkritikernas årsmöte 6 februari. Uppsatsen har kortats och redigerats.

Syftet med studien var att undersöka fenomenet jakt, detta genom att studera jägares upplevelser av bytesdjuren de jagar.

Jakten enligt Jägarförbundet

Enligt Svenska Jägarförbundet har människan sina rötter i jakten då hon under större delen av sin historia varit jägare, vilket de menar är det naturliga sättet att leva. Jakten är numera något som skiljer sig markant från den moderna människans vardag då hon inte längre behöver jaga för sin överlevnad.

Det skjuts årligen ca 325 000 klövvilt i Sverige (2014). Arterna som går under beteckningen klövvilt är älg, rådjur, vildsvin, dov- och kronhjort. Enligt Jägarförbundet delas det svenska viltet in i tre kategorier, nyttodjur, skadedjur och rovdjur. Nyttodjur är de djur vars nytta ökar med att populationen växer, skadedjur är de djur vars skadeverkan ökar med att populationen växer och rovdjur är de djur vars diet till största del består av andra djur. Dessa rovdjur får aldrig nå en så stor population att de påverkar människan, människans tamdjur eller att populationen blir så stor att den omöjliggör jakt.

Naturen beskrivs som ett skafferi och jakt som ett sätt att skörda det överskott som naturen ger.

Debatten om jakt

Kritiker beskriver jakt som ett safari där det oskyldiga djuret dödas i kallt blod för jägarens nöjes skull och att jakten minskar andra människors möjlighet att möta vilda djur i naturen.

Jägarna framhåller i denna debatt andra aspekter än själva dödandet, som t ex viltvård, social gemenskap, ekologiskt kött och naturupplevelser – goda argument för jakt, anser jägarna.

Bygger på svar från 10 jägare

Undersökningen bygger på svar från endast tio jägare, varav tre kvinnor. Jägarna hittades i författar-

nas vänkrets och det är inte möjligt att dra slutsatser om hela jägarkåren. Ändå är undersökningen intressant. Vi kan se vilka psykologiska begrepp som forskarna funnit relevanta och få exempel på hur respondenterna tänker kring sin jakt.

Upphetsning i mötet med djuret

Ett extremt adrenalinpåslag, spänning, stress samt ett stort fokus på djuret ger jägaren en upplevelse av att allt annat försvinner i upphetsningen. Adrenalinpåslaget uppstår då jägaren upplever att någonting är på väg att hända, exempelvis höra drevhunden närma sig. Detta påslag hanteras genom jägarens fokus och en känsla av total närvaro.

Djuret kan upplevas som en motståndare där jägaren mäter sig i en kamp mot djuret. Att överlista

Synnerligen fredat djur på redaktörens tomt. Viltkamera

"Jag blev i gasen när jag såg det och tog upp geväret"

djuret kan innebära att lyckas med en ansmygning utan att djuret upptäcker jägaren.

Djurens värde varierar

Vissa jägare beskriver en hierarki där vissa djur är mer värda än andra. Fåglar ses inte som, "riktiga" djur, då de inte ger jägaren samma utmanande jakt eller lika stor belöning i form av både kött och trofé eller bekräftelse jämfört med ett klövdjur. Det är mer belönande för jägaren att fälla större och

ståtligare djur, då de överlevt längre och därmed är mer sällsynta.

"...ju större horn, ju mer puls får du"

Bekräftelse genom korrekt dödande

Jägaren upplever glädje, stolthet och lättnad i samband med att han presterat väl vid fällningen av djuret. Att prestera väl innebär att ha följt uppsatta spelregler fr a att i största möjliga mån undvika skadeskjutning genom att inte skjuta i osäkra situationer och att vara en bra skytt. Detta beskrivs i termer av lättnad och glädje och få bekräftat att han fått en bra träff och djuret en snabb död.

"ja alltså, ... då blir det ju liksom en oerhörd glädje för en själv att djuret är dödt, å man liksom istället för att skämmas inför jaktlaget så kan man känna sig stolt, man får istället lite glada tillrop, å, ja beröm."

Jägarens rätt att utöva makt

Människan står över djuret i den naturliga hierarkin och jägaren har därför rätt att utöva makt över djuret. Detta beskrivs i termer av att människan jagat sen urminnes tider. Djuret upplevs som en tillgång utan något egenvärde som jägaren har rätt att nyttja både som hobby och matkälla. Jägaren upplever sig ha rätt att skjuta av djur som beskrivs som skadedjur då de förstör egendom och dödar tamdjur. Jägarens har även rätt att döda andra rovdjur för att de själva ska kunna jaga. Jägaren upplever att han har rätt att bestämma vilka djur som ska leva och vilka som ska dö.

Konflikt kring empati

Jägarnas upplevelse av djuret innefattar en grundläggande empati som finns med under alla moment i jakten, detta ger upphov till en konflikt då syftet trots allt är att döda

djuret vilket innefattar ett mått av obehag hos jägaren. För att kunna döda djuret så behöver empatin och obehaget hanteras. Hur detta sker är väldigt individuellt med olika strategier för att klara av den moraliska balansgång som kommer till sin spets vid dödandet.

Moralisk balansgång

Den moraliska balansgången blir extra tydlig när jägaren har skadeskjutit ett djur som de upplever vara lidande. Här får de svårare att rättfärdiga det våld de utsatt djuret för, vilket leder till att de

strategier jägarna använder för att hantera obehaget inte längre räcker till. Jägaren upplever skuld, skam och sorg. I vissa fall leder detta till ett ifrågasättande om det över huvud taget är värt att jaga.

"...man bygger väl upp en såhär skyddsmur med argument för att man agerar som man gör..."

"Och jag liksom, jag kommer ihåg hur tankarna började rulla såhär - Fy fan, nu ligger den här stackaren ute i skogen, vettu. - Har jag skjutit av frambena på han! Och vi får inte tag på han. Och då börjar man ju känna sig som världens sämsta människa liksom, vad fan höll jag på med! Varför gör jag det här liksom?"

Naturupplevelse via djuret

Möten med vilda djur ger jägaren en förhöjd naturupplevelse där våldet är frånvarande. Jägaren upplever sig komma nära naturen på ett sätt han annars inte har möjlighet till. Han upplever sig få se saker som är unika och fränkopplade den moderna människans liv, vilket beskrivs som en väldigt positiv aspekt av jakten.

"Jag uppskattar rävens sätt att vara på sätt och vis i skog och mark. Den gör stor nytta, även om den gör stor skada också, ... det blir väldigt intressant att studera dom."

Respekt för djuret

Att respektera djuret som en levande och intelligent varelse, inte inkräkta på djurets liv i onödan, inte ta osäkra skott, att ge det levande djuret en smärtfri död, att visa tacksamhet och vördnad inför det döda djuret samt ge det mening genom att ta tillvara på det på ett korrekt sätt. En av jägarna beskriver en ritual som belyser respekten han har för djuret även efter att det dödsats:

"jag brukar, det låter kanske konstigt, men jag brukar typ stänga ögonen och klappa den på huvudet. Och så stoppa in en kvist i munnen för att representera den sista måltiden, på något sätt visa respekt för djuret"

Forskarnas sammanfattning

Jägarna skapar en fantasi runt jakten där de använder rättfärdiganden för att få en fiktiv balansvåg att väga över åt det positiva hållet, vilket är en direkt nödvändighet för att kunna motivera sig till att jaga över huvud taget.

Forskning kring våld mot människor har visat att det är relativt vanligt att förövare rättfärdigar sitt handlande på ett eller annat sätt. Dessa förövarers upplevelser av våldet liknar i många avseenden jägarnas upplevelser av våldet gentemot djuret som det framkommit i deras berättelser.

amera

Ett år i råkans värld

Catharina G Lundberg har skrivit en lättläst och charmig liten bok om råkor som jag varmt rekommenderar, inte bara till råk-fans utan till alla länsstyrelser och kommuner för att ge råkorna det individuella ansikte som tycks saknas på de ställen där tjänstemän ger tillstånd att döda fåglarna. Hon är jurist och rehabiliterare av fåglar.

Eva Stjernswärd har läst och delar här med sig av sina intryck och tankar.

Min egen slutsats är, att det oftast är på begäran av intoleranta människor, men som förhoppningsvis med mer kunskap och budskap som i boken "Ett år i råkans värld" kan vändas till förståelse och sympati för de blåsvarta skönheter.

Råkornas "svärmande" och "skrånande" i novemberkymningen, föranleder klagomål från människor, som själva framkallar höga ljudnivåer med bilar, flyg, motorsågar och byggen, betyder helt enkelt "nu går bussen hem". Hem till den plats man använder som vinterkvarter. Ett rörande fenomen, så långt man kan tänka sig från Hitchcock's skräckfilm "Fåglarna", beskrivs av Catharina:

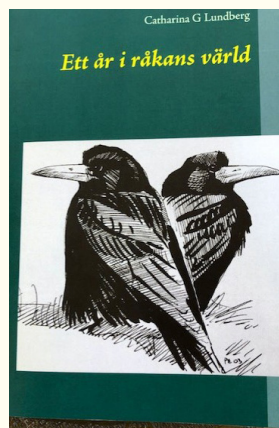
"Sent på eftermiddagarna samlas råkorna i sina egna kolonier och blir sen hämtade av råkorna från andra kolonier. Gemensamt flyger de sedan till nästa koloni och hämtar upp osv. De råkorna vars koloni ligger närmast vinterkvarteret blir hämtade sist. Färden går till något fält nära vinterkvarteret där de sammanstrålar med råkorna som haft en annan flygrutt. De samlas på samma fält kväll efter kväll. Råkorna söker föda och allt är lugnt och tyst. Efter ungefär en halvtimme flyger allihop plötsligt in i vinterkvarteret. Till en början är det ett väldigt oväsen innan, vad jag förmodar, alla har hittat sina respektive partners (råkorna övernattar i par) och sina övernattningsplatser. På morgonen i gryningen, samma procedur. Vinterkvarteren används ända fram till mars månad och är liksom kolonierna stationära."

När man läser Catharina Lundbergs bok om de intelligenta och fascinerande fåglarna lär man sig hur de lever i livslånga parförhållanden samtidigt som de samlever i kolonier för bobyggande och födosökande. Hanen väljer boplats men honan är arkitekten. Under tiden för ruvning och "småbarnspassning" har hanen ensamt försörjningsansvar för både ungar och hona, vilket påminner om hur beroende hela familjen är av att ingenting får hända Pappa Råka.

Fåglar, som många knappt lägger märke till där de går i ur och skur på åkrarna eller vid vägkanter och söker mat fyller mig med vördnad och vemod. Dessa våra budbärare från naturen har av jägare och vissa markägare klumpats ihop med kajor, skator och kråkor under benämningen "svartfåglar". En sorts fågelrasism och av-individualisering för att lättare kunna döda allt som inte passar den dominanta homo vulgaris, tänker jag.

Den kärleksfulla tonen i "Ett år i råkans värld" för tankarna till min favoritbok av nobelpristagaren i zoologi, etologen Konrad Lorenz (1903-1989) nämligen "I samspråk med djuren" (1953) om livet med bl a kajor och gäss. En antikvariatklassiker som förtjänar repris även om mycket litteratur sedan dess skapat hopp om att både vetenskap, kunskap och forskning om djurs kognitiva förmågor vidgat perspektiven för mer empati och beskydd av våra

medvarelser trots katastrofal miljöförstöring och jakt.

Köpa boken

84 sidor.

119 kr på Adlibris och Bokus. Books on demand säljer den för 94 kr.

SÄLJES

Råkungar säljes

nyskjutna. Lovliga 10 maj - 10 juni. Sven Olsson, Blentarp

0416-13280 0706-227775

Vågar WWF stödja svenska rovdjur?

Skriv in Världsnaturfonden i ditt testamente! -
– den uppmaningen får vi på WWFs hemsida.

Sven-Åke Anderson som dog på julafton 2016 gjorde detta. Han testamenterade sina stora skogsegendomar till WWF. Försäljningen gav hela 119 miljoner kronor.

"i syfte att värna om de större vilda rovdjurens överlevnad i såväl Sverige som i resten av världen"

...så formulerade han det i testamentet. Kort och lite luddigt, men han kunde inte själv hålla i pennan dagen innan han avled.

Vågar WWF utmana jägarmaffian?

Tyvärr finns det skäl att ifrågasätta om det blir som Sven-Åke önskade. Det finns alltså goda skäl att avvakta med att skriva in WWF i sitt testamente. Vänta för att se om de vågar ta upp fajten med jaktorganisationerna och de myndigheter där jägarintressenterna givits ett dominerande inflytande. Världsnaturfonden är en respekterad tungviktare med gott renommé och kan väcka en opinion mot den utarmning av djurlivet som sker i våra skogar. Men vågar de utmana jägarmaffian?

Jägarintressena i WWF Sverige är starka. Jägarförbundet satt tills nyligen i deras Förtroenderåd där H M Konungen fortfarande är ordförande. Jaktkritikerna förväntar sig att WWF nu vågar ta strid mot jakten på stora rovdjur i vårt eget land. Inte enbart i länder på andra sidan jordklotet. Och nu kan man inte skylla på att de internationella projekten tar alla resurser.

Våga ryta till!

Jag skräms av att WWF inte vågar ta ställning för svenska rovdjur. Det känns inte riktigt hederligt att enbart arbeta för det okontroversiella i att stödja (farliga) rovdjur (tigern tar ganska många människor) i länder långt borta, och inte ta ställning för de som fortfarande lever runt knuten (våra rovdjur är helt ofarliga). Har jaktlobbyn fortfarande ett så starkt inflytande i svenska WWF, även efter förra årets utrensningar?

Notera att WWF har inte överklagat något rovdjursmål under de senaste tre åren.

Visst är vi alla med på WWFs uppmaning

På att skydda tigrar, orangutanger, isbjörnar och pangoliner. Självklart! Men ingenting om våra 5 stora svenska rovdjur som nu skjuts ner till nästan, om inte fullständig, utrotning. Målet tycks vara att

de skall finnas kvar enbart som en siffra i tabellen. I Tyskland finns nu 1800 vargar i 128 revir. Hur kan WWF Sverige leva med vetskap om att ett tätbefolkat grannland lyckats så mycket bättre?

WWF har nu fått ett storartat tillskott i form av testamentsgåvan. T o m så stor att det syns i årsredovisningen. Att rädda klimatet är okontroversiellt och starka krafter är engagerade. Att rädda de djur som ännu återstår tycks svårare. Det är här WWF måste ta ledningen. Och Sverige vill ju alltid ligga i framkant när det gäller miljö.

"Vi arbetar för en bra rovdjurspolitik"

På vilket sätt undrar man. Alla vi som ifrågasätter det jaktens paradiset som Sverige blivit, väntar med spänning på hur WWF skall agera. Kanske ett litet lodjur kan bli årets mjukisdjur 2021? Eller en säl, kanske en gosig liten järv? Du kan själv ringa eller mejla WWF och ställa dina frågor.

Vi har lämnat förslag

Jaktkritikerna har sedan våren 2019 fört en dialog med WWF och kommit med ett dussintal konkreta förslag om hur pengar kan disponeras för att ge bättre skydd för varg, lo, björn och järv. Senast i början av mars lämnade vi ytterligare några konkreta förslag.

Under våren skriver WWF i ett mejl att man avser informera om planerna för hur testamentsgåvan skall användas. En presskonferens om WWF:s ställningstagande att nu kräva skydd för varg, lo, björn, järv och säl (Big 5) skulle kunna bli en ögonöppnare hos både makthavare och oss som ingår i den bredare allmänheten. Eller törs man inte runda kungen?

Jaktkritikerna kommer noga följa och rapportera vad som händer med Sven-Åkes pengar och hans drömmar. Fortsättning följer alltså.

En medlem frågade WWF

Läste i Jaktdebatt nr 4 2020 om troféjakt i Afrika, en recension av boken Trophy Hunters Exposed. Där framgick det att WWF Sverige stödde troféjakt i Namibia.

Jag tillskrev WWF i Sverige den 10 december 2020 i denna fråga, men har ännu ej fått något svar. Detta eftersom jag stött WWF under många år. Det har inte gått att läsa om det här i annan media eller ta del av det i radio/TV vad jag kan se? Vidare har jag uppfattat att WWF har högt förtroende i Sverige som organisation i djur- och naturskydd.

Träning av jakthundar i vilthägn

av Eva Stjernswärd

Jordbruksverket och Naturvårdsverket utvärderar nu djurvälståndet vid träning inför prov och anlagstest av jakthundar i vilthägn, på begäran av Näringsdepartementet. Slut-satser beräknas i mars 2021.

Här är Evas personliga svar

Har du hund? Skulle du åka till en djurpark för att lära din kompis att jaga instängda vilda djur? Provocera en inträngd björn? Eller rent av släppa lös din hund inne i hägnet för att träna närkamp med vildsvin eller jaga hare?

På långt håll känner de instängda och utsatta djuren lukten av sina naturliga fiender och gör sig redo för flykt; hjärtfrekvensen ökar liksom kroppstemperaturen och stresshormoner utsöndras. De **konfronteras med aktiva, skällande hundar och människor** som tränger sig in i deras påtvingade hem. I naturen skulle flyktdjur som älg redan vara långt borta, björnen skulle aldrig ens låta dig veta att den var där. Men från människornas djurfångelse finns ingen utväg och den grymma experimentleken börjar. Djur stressas, plågas, skadas och kanske till och med dör för att människor ska träna jakthundar.

Men inte i Sverige protesterar du! Här har vi en modern djurskyddslag! Så tänkte även jag tills näringsdepartementets uppdrag, signerat av landsbygdsminister Jennie Nilsson (S) till Jordbruksverket dök upp med den osannolika formuleringen:

*"I propositionen om **Ny djurskyddslag** (prop.2017/18:147) gör regeringen bedömningen att vid sådan provverksamhet som syftar till att förbereda eller testa djurs lämplighet för samhällsnyttig verksamhet kan ett visst mått av lidande vara oundviklig och acceptabelt med hänsyn till samhällsnyttan".*

Instängda djur tvingas **bidra till "samhällsnyttan"** med sina redan begränsade naturliga liv i hägn, men också kunna utsättas för akut stress och lidande, när det redan finns mobila viltattrapper och andra metoder att utveckla för träning utan levande djur. Som samhällsnytta anges att man vill träna hundar för eftersök. Detta måste kunna göras utan att utsätta andra djur för lidande, som när hundar tränas för all annan samhällsnyttig verksamhet inom t ex polis, räddningstjänst eller spårning av försvunna personer.

Att uppsåtligt riskera lidande för vilda djur för att träna jakthundar är något annat. De cirka 2 000 hundägare som efterfrågar den aktuella verksam-

heten har snarare att göra med att man vill öka värdet på hundarna. Här är det sorgligt att Svenska Kennelklubben, som å ena sidan värnar om sällskapsdjur, men å andra sidan vill medverka till att utsätta vilda djur för lidande och stress för att uppnå tävlings- och avelsresultat. Åter igen kan konstateras att både jakt och djurhållning kommersialiserats för människans nöjen.

Så, **trots all den nya kunskap** vi har om djurs kognitiva förmågor och vetenskapligt belegg för att djurs nervsystem är samma som människans, ska Jordbruksverket och Naturvårdsverket behöva utreda om träning inför prov och anlagstest i vilthägn medför lidande för de inblandade djuren. Om nu inlevelseförmåga saknas hos beställarna, borde man kunna läsa innantill och respektera Statens Lantbruksuniversitetets (SLU) vetenskapliga råd för djurskydd, som pedagogiskt förtydligat saken: "De djurvälståndsrisker som skulle kunna uppstå för samtliga djurslag är rädsla och stress vid mötet med hund, otillfredsställande hållning och skötsel i hägnet, samt stor psykisk belastning på grund av upprepade träningstillfällen.

Frågan man sen måste ställa sig är varför politiker och hundägande jägare vill skapa undantag och urvattna en numera förbättrad djurskyddslag som skyddar deras egna tamdjur – men samtidigt väljer att inte inkludera vilda djur. Varför denna ansvarslöshet? Trots gällande djurskyddslag för tamdjur, upprepas gång på gång fruktansvärda missförhållanden och djurplågeri inom näringarna, trots att de är mer kontrollerade än någonsin jaktbranschen.

Eftersom jaktindustrin ligger utanför radarn för djurvälstånd och kontroll vet vi egentligen inte alls vad som pågår i skogarna utanför det jägare själva vill uppge. Inte ens länsstyrelserna ges resurser till detta och naturpoliserna existerar inte. Att Näringsdepartementet och Naturvårdsverket och andra vill skapa undantag för vad som är lagligt, är desto mer bedrövligt.

Vilda djur i naturen skyddas alltså inte av djurskyddslagen - så när vilda djur hålls i hägn enbart för människors utnyttjande borde Näringsdepartementet istället betona att verksamheten obligatoriskt ska lyda under djurskyddslagen.

Naturvårdsverket som redan, icke förvånande, anser att vilda djur som används för forskning vid exempelvis märkning med sändare m m, inte ska skyddas av djurskyddslagen. En verksamhet där vi läst att djur dör av sviterna efter jakt med helikopter för sövning eller märkning med sändare som

imploderat i magen på exempelvis björn.

Risken är stor att Naturvårdsverkets "utvärdering" kommer att bli lika djurfientligt som den jaktträning med lös hund efter vilda djur i naturen, som redan är grundbulten i verkets förslag till ny jaktidsberedning. Den nu tillåtna hundträningen i naturen nämns inte. Inte heller de nya aggressiva hundraserna; högbenta och långdistanslöpande hundar som förändrat den "traditionella" jakten. Här saknas Jägarförbundets och Kennelklubbens självkritik mot alla de avarter som tillåts för att utveckla jakthund till kamphund i skogen. Lodjursungar, som bits ihjäl av jagande hundar liksom alla andra djur som lemlästas i samband med löshunds jakt, är redan ett dolt djurskydds brott som ingen "utredde".

Jordbruksverket har tillståndsärenden för 126 hägn där endast 31 hägn har godkänts för jaktträning. En miljö har skissats fram som en sorts Hillbilly-kuliss passande i filmen "Jägarna".

Vilda djurs lidande ska inte kamoufleras som samhällsnyttig verksamhet. Användandet av levande djur för träning av jakthundar bidrar till avtrubning inför de individuella djurens lidande och ökar bristen på respekt för djur i allmänhet. Vilda djur i hägn är redan frihetsberövade – de ska inte dessutom utsättas för med både fysisk och psykologisk tortyr med inkräktande jakthundar.

Den flummiga samhällsnyttan med jakthundsträning får aldrig motivera djurplågeri.

– Så, lägg ner verksamheten!

Populär jaktform

Klas Henriksson, jaktarrangör vid Roslagens Jakt & Vilt säger i Jaktjournalen:

Jakt i hägn är populärt på marker kring Stockholm. För upplevelsen att få jaga i under ett förmiddagspass kombinerat med lunch och ett avslutande eftermiddagspass betalar gästerna 4 800 kr. För dessa pengar får varje skytt skjuta ett obegränsat antal dovhindar och kalvar samt kronhindar och kalvar. Om skottillfället anses frestande kan gästerna även fälla en kronhjort. Här gäller det dock att vara observant, eftersom hjortarna kostar 19 000 kr oavsett storlek! Sedan finns även möjligheten att köpa köttet. Jakterna säljer slut på ett par timmar.

Den legendariska Jättevargen - kanske inte alls en varg

Jättevargen levde i flera hundratusen år och dog ut för 13 000 år sen. Den hade inget med dagens vargar att göra, de levde sida vid sida, men var inte närbesläktade.

av David Grimm

Publicerad i Science 13.1 2021. Översatt av red. En av Nordamerikas mest kända forntida rovdjur - och en favorit bland Game of Thrones-fans - framträdde lika mystiskt som den försvann. Jättevargen, som dog ut med mammutar och sabeltandade

nu är Los Angeles La Brea Tar Pits, där de blev fast i evigheten. Hundratals hemska vargskallar sträcker sig över väggarna i Museum of California.

Eftersom skeletten liknar de hos grå vargar ansågs de två arterna nära besläktade. Forskare har länge klassificerat jättevargen som *Canis dirus* och lagt dem i samma släkte som grå vargar, prärievargar och hundar. Djurens DNA hade brutits ner av gropparnas tjära.

Jättevargar (röda) försvarar sitt byte, en slagen bisonoxe, mot grå vargar.
Målning av Mauricio Antón specialiserat sig på rekonstruktioner av forntida djur.

katter i slutet av den senaste istiden, ansågs länge vara nära kusiner till grå vargar. Nu, med den första analysen av DNA har man funnit att den reste en ensam evolutionär väg: De skiljer sig så mycket från andra vargar, prärievargar och hundar att de inte hör hemma i släkte. I stället hävdar forskarna nu att djuret behöver en helt ny vetenskaplig klassificering.

Arkeologer vet att jättevargen levde i Nordamerika från cirka 250 000 till 13 000 år sedan. De var 20% större än dagens gråvargar. De jagade bison, forntida hästar och kanske till och med små mammutar och mastodonter i flock. Några fastnade tillsammans med sitt byte i den klibbiga asfalten i det som

I en ny studie undersökte forskare benrester vid universitet och museer. De hittade en fjärdedel av genomet och hela mitokondriella DNA:t från fem individer, från cirka 13 000 till mer än 50 000 år gamla.

Det genetiska materialet avslöjade ett nytt evolutionärt släkträd och en överraskning: Jättevargen hade en härstamning, skild från de som gav upphov till afrikanska schakaler, gråvargar, prärievargar och hundar i nästan sex miljoner år, rapporterar forskarlaget i Nature. "Även om den ser ut som en varg, har Jättevargen faktiskt inget att göra med vargar", säger Angela Perri, en zooarkeolog vid Durham University och en av studiens författare.

Perri och hennes kollegor lyckades också hitta kollagen-protein från en jättevarg funnen i La Brea, vilket stödde splittringen mellan arten. De ökande bevisen har övertygat teamet att rekommendera att ta jättevargen helt ur Canis-släktet och placera dem någon annanstans i den större Canid-familjen, som - förutom vargar och prärievargar - inkluderar andra hundliknande rovdjur. Jättevargen skulle bli *Aenocyon dirus*, en beteckning som föreslogs 1918, men som forskare i stort sett bortsett från.

"Aenocyon-släktet lämnades i den historiska papperskorgen, men kan återupplivas", säger Xiaoming Wang, en paleontolog och expert på forntida hunddjur vid Natural History Museum i Los Angeles. "Baserat på de nya genetiska data som framkommit stödjer jag en omklassificering."

Nu kan vi få en ny bild av hur jättevargen såg ut. Konstnärer - och Game of Thrones-skapare - har ofta avbildat rovdjur som jättelika, grå och skrämmande. Men Perri säger att, eftersom de levde på de varmare breddgraderna i Nordamerika, kan de haft egenskaper som är vanliga för hunddjur i det här klimatet, som röd päls, en buskig svans och mer rundade öron. Jättevargen kan ha liknat "en jättelik, rödaktig prärievarg."

Troligtvis var jättevargen den enda vargliknande arten i hundratusentals - eller kanske miljontals - år. När grå vargar och prärievargar anlände från Eu-

rasien, troligtvis för cirka 20 000 år sedan, kunde jättevargen uppenbarligen inte para sig med dem, eftersom forskarna inte hittade några spår av genetik blandning. Det är ovanligt, säger Perri, eftersom även arter så olika som hundar och prärievargar kan ge avkomma. Detta antyder vidare, säger hon, att jättevargen var ett helt annat djur än dessa andra varelser.

Vargarna försvann tillsammans med andra stora istidsvarelser. Perri misstänker att klimatförändringarna kan ha avlivat de stora rovdjur som var deras bytesdjur, och att gråvargar och prärievargar överlevde för att de kunde jaga mindre djur. Mänsklig jakt på en farlig fiende kan också ha spelat en roll, eftersom vargarna levde tillsammans med indianer i tusentals år.

"De här djuren är inte mytologiska djur", säger Perri. "De bodde bland oss. För inte så länge sedan var världen full av varelser som vi aldrig kommer att se igen."

Det smärtar läsa om allt varghat

Svensk Jakt 5.2-21, Debatt:

Vi kan inte låta bli att publicera en ovanlig (och modig) insändare i tidningen Svensk Jakt.

Det smärtar mig att i varje nummer av min medlemstidning Svensk Jakt och Svenskjakt.se få läsa om varghat och hur vargstammen borde decimeras och kanske utrotas i Sverige.

Man tar sig för pannan när man läser en del åsikter, som att vargen inte hör hemma i den svenska faunan och att vargens närvaro innebär risk för förtida död (inte för att man träffar på den utan tydligen bara för att den finns).

Det verkar vara så att en del anser att det enda djur som har jakträtt är människan. Det fanns en utmärkt artikel om vargtillgången i Europa, i gångna söndagens DN som Svensk Jakt borde publicera. Spanien, till exempel, ligger långt upp på listan med 3 000 vargar. Sverige ligger nära botten med

drygt 300 vargar. I många länder finns betydligt fler.

I DN intervjuas jägare i verkligt vargtäta områden (i Europa) och hör här deras åsikter: De får ingen ersättning för vargrivna får och förväntar sig heller ingen eftersom det ingår i det eviga kretsloppet, och de räknar med att få hundar vargrivna och säger i artikeln, ibland kommer hunden hem, ibland inte.

Varghat i dessa länder? Inte alls. Hör här: "Jag känner vördnad för den intelligenta vargen. Vi är båda jägare och han är en bättre jägare än jag."

När får vi läsa sådant i Svensk Jakt?

Jag är jägare, men också naturvän och vägrar tro att majoriteten av svenska jägare hatar varg. Vi borde känna vördnad för de fyra stora rovdjuren som har lika stor rätt - snarare större - att finnas i den svenska naturen som vi har.

Malte Brännström / Luleå

Brev från Utanmyra

När jägarna kom

Förutom stressen och lidandet som jakten orsakar de vilda djuren orsakar det även mycket obehag för många människor på landsbygden.

av Christina Erfass

Christina är medlem i Jaktkritikerna. Här berättar hon att det skjuts oupphörligt i skogarna, att det känns otryggt att vistas i skogen och att man numera ser vilda djur alltmer sällan.

Vi flyttade hit för 20 år sedan. Till vår gård utanför Floby i Trävattna, som ligger 20 km från Falköping i Västergötland. Mitt i skogen.

För närvarande har vi 13 hästar, höns, katter och hundar. Då, när vi kom hit, upplevde jag att det var ett ganska rikt djurliv. Rådjur kom in på området och åt av hästarnas hö, man hörde rävars karaktäristiska gnällskrik på nätterna, råbockar som skällde och grävlingar som kom fram på nätterna.

Det gällde att passa hönsen och stänga in dem på nätterna. Det hände väl ändå att räven lyckades norpa åt sig en höna emellanåt. Älgar kom fram och åt av nedfallna äpplen och ute i skogen var det inte ovanligt att man stötte på älg under en ridtur.

Minns en ung älg som kom fram till ridbanan och tittade på oss när vi tränade hästarna och sen gick bort till äppelträden och åt lite innan han försvann. Hände att jag såg vildsvin, men de var rätt skygga.

Tyvärr bor jag i en jägarbygd och har en del problem med lösspringande jakthundar.

Åtskilliga gånger har jag fångat in hundar som driver runt på min mark och stör våra djur. Det kan gå upp emot ett par timmar innan jägaren kommer och hämtar sin hund. Händer nästan aldrig att de ber om ursäkt. Var ute med en grupp ridgäster i skogen när vi blev attackerade av en jakthund som vrålskällde på hästarna och nafsade dem i hasorna. Vi försökte köra bort den, men den gav sig inte

Jägaren syntes inte till.

Vid ett annat tillfälle kom vi ridande på en smal skogsväg när två jägarbilar dök upp bakom oss och jag viftade då och visade att vi tänkte rida in på en angränsande skogsväg 50 meter framför oss, så de kunde passera. Trodde i min enfald att de skulle invänta oss men istället kör den ena och knuffar undan hästarna med hjälp av bilen och tränger sig igenom hästflocken och drar sen iväg. Totalt omedveten om vilken katastrof han kunde ställt till med. Tjejerna som red med oss var helt chockade. Tack vare mina lugna och snälla hästar skedde inte en allvarlig olycka. Den andra bilen väntade dock men utan att bry sig om hur det gick med oss.

Jaktkritikernas Grundskola

Lektion 2: Jagade arter

Under den här rubriken vill vi bidra till att göra våra medlemmar kunnigare. I varje nummer får vi en ny lektion. Liksom i skolan är alla ämnen inte kul. Men kunskap däremot – är alltid bra!

Ett åttiotal arter fåglar och däggdjur

Varje dag, alla dygnets timmar jagas djuren i Sverige. Även under parningstid, dräktighetstid, i barnkammartid, vid bobyggande där ägg eller ungar väntar på värme och mat från sina föräldrar.

Allmän jakt

Allmän jakt är jagande och dödande där fridlysningen upphör och övergår i jakttid övrig tid på året. Jägare skall ha löst jaktkort (kostar 400 kr). Om de 30 000 utlänningar som jagar i Sverige inräknas blev siffran 292 000 lösta jaktkort 2019/20.

Jägarförbundet rapporterar på statens uppdrag årlig statistik över antalet dödade djur. Jaktåret 2019/20 uppges antalet till ca 1 100 000. Men mörkertalet är mycket stort. Man uppger t ex att ingen varg sköts! I rapporten ingår t ex inte säl, ekorre, hermelin, korp, pilfink, gråsparv, skrattnås, skarv och många andra. Dessutom uppges inte skadeskjutningar, vilka rimligtvis är ännu fler.

De som äger mark har normalt rätt att jaga på denna. Man kan också välja att arrendera ut rätten till jakt på sin mark. Skogsbolag, kyrkan och Sveaskog (av staten ägd skog) säljer ofta jaktkort där man under en dag för kanske 400 kr får skjuta på allt som rör sig, undantaget fridlysta arter.

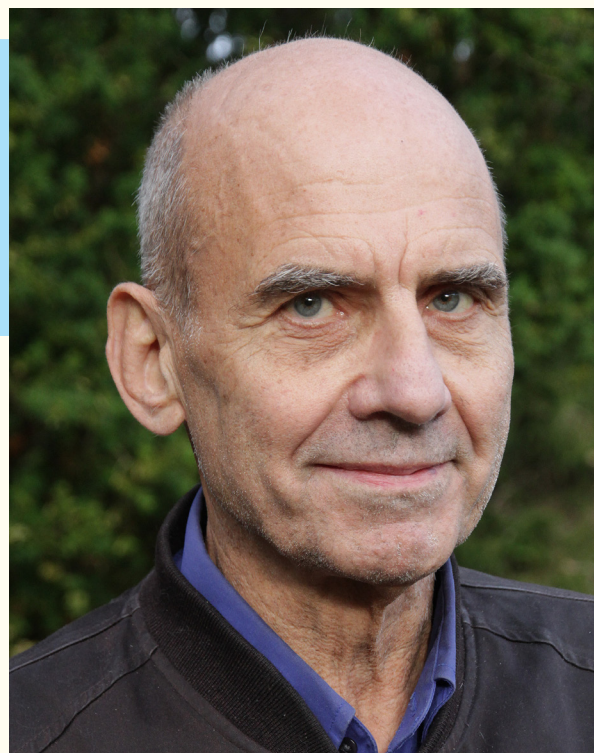
Licensjakt

Licensjakt är jakt på ett angivet antal djur som skall skjutas. Naturvårdsverket har delegerat beslutanderätten till länsstyrelserna. Den här jakten är aktuell för alla våra fem stora rovdjur. Under de senaste åren har det handlat om omfattande jakter med ett stort antal jägare i större områden. Exempel är de uppmärksammade licensjakterna på varg, lokatt, älg, kronhjort, björn och nu också på säl.

Skyddsjakt

Länsstyrelserna kan besluta om skyddsjakt på alla djur. Exempel på skyddsjagade arter är:

...Utter, större hackspett, knölsvan, sångsvan, trana, tre sälarter och förstas på varg, lokatt, järv, älg., kronhjort, björn, skarv, sångsvan och trana.

Richard Dehnisch förklarar

Skyddsjakt på enskilds initiativ

Det finns en uppsjö krångliga regler för jakt på markägarens eget bevåg. Nedanstående djur får dödas hela jaktåret, 1 juli till 30 juni, på den mark där jägaren har jakträtt.

...Iller, vildkanin, mink, mullvad, 6 arter av sorkar och bisam, 2 arter lämlar, 2 arter råttor, 2 arter skogsmöss, 6 arter näbbmöss (som inte är möss utan insektsätare) samt husmus.

Ytterligare regler finns för skyddsjakt på fåglar och däggdjur som orsakar skada för den som har fält med växande gröda, trädgård, yrkesmässig trädgårdsodling, fruktodling, handelsträdgård.

...Vildsvin, räv, mårddhund, grävling, mård, iller, mink, hermelin, vessla, ekorre, kråka, råka, skata, stadsduva, björktrast, gråsparv, pilfink. Dessa får jagas året om.

Allvarlig skada eller olägenhet av fågel som byggt bo i hus eller annan byggnad. Exv hackspett.

Om djur kommer in på egen gård eller trädgård och där kan "orsaka skada eller olägenhet". Då får man skjuta ytterligare arter. Även koltrast och stare får då skjutas.

Just nu pågår vårjakten

Under mars, april, maj och juni är det allmän jakt, på rävungar (vuxna rävar till 15 april), grävling-sungar, vildsvinsungar, bäver till 15 maj, mård till 31 mars, rådjur med horn 1 maj till 15 juni. Havstrut, gråtrut, fiskmås, björktrast till 31 mars. Råkans ungar får dödas 10 maj till 10 juni.

Medlemskap är en aktiv insats

- För djuren i skogen
- För egna upplevelser i naturen

Jaktkritik

kritiska tankar om vårt förhållande till de vilda djuren

Vi verkar för att:

Få bort drivande jakthundar

Dagens hundar är snabbare och mer aggressiva och tar även det småvilt som kommer i deras väg.

Tamdjur attackeras; får, katter, sällskapshundar råkar illa ut. Allt utom jägarens kontroll.

Tusentals jakthundar dödas och skadas årligen i trafiken, slagsmål, skottskador.

Jakt skrämmer folk på landsbygden

Många blir rädda när de vilt skällande dreven kommer och försöker skydda sina tamdjur. Få vågar sig ut i naturen när jakt pågår.

Få bort hagelgevären

Hagelgevär står för den stora delen av skadeskjutningar av fåglar och småvilt. Skjutavstånden blir långa när en hagelsvärm träffar men inte dödar.

Hagel sprider bly i naturen. Skadade djur äts av rovfåglar och rovdjur som därmed förgiftas.

Licensjakt på säl skall stoppas

Att fisken försvinner från Östersjön beror inte på sälen, utan på mänskliga aktiviteter. För hundra år sedan fanns det mer säl – och mycket mer fisk!

Vid jakten skadas fler sälar än som dödas.

Hans Ryttman

200 sidor, vackert inbunden och rikt illustrerad

Pris 190 kr inkl porto för medlemmar.

Beställ på mejl: christianjutvik@hotmail.com

Du kan också beställa boken på ditt bibliotek

Medlemsaktiviteter 2021

April. Vi tittar på yrvakna huggormar i Stockholms skärgård under trygg ledning av en herpetolog.

8-9.5 Utflykt till Florarnas naturreservat i norra Uppland. Ledare Ulf Blomqvist. Anmälan snarast

19-20.6 Vi sitter i ett fint gömsle och ser björn från skymning till gryning. Ledare Håkan Vargas. Max 8 personer. Bokad. Anmälan snarast.

November. Vi ser sälarna vid Måkläppen i Skåne.

November. Ev studieresa till Nepal eller Bangladesh

Alla aktiviteter är beroende av väder och pandemiläget. Anmälan och info: Christian 076 94 33 8 11

Glömt...?

Betala medlemsavgiften för 2021!

Avgiften för fullbetalande medlem är 250:- per år (får tidningen JaktDebatt).

Familje- samt stödmedlem kostar endast 30:-

Bankgiro: 5630-9057

Plusgiro / Postgiro: 22 69 89-2

Swish: 123 533 0832

Skriv namn, adress, mejl-adress, telefon.

Ny medlem: Anmäl dig på vår hemsida!